T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/400
KARAR NO : 2023/629
KARAR TR : 16/10/2023

ÖZET: Trafik kazasından kaynaklanan veİcra ve İflas Kanunu'nun 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : ... Sigorta A.Ş.
Vekili : Av.U.Ç
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. A. Y

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Davalı kurum aleyhine İstanbul 25. İcra Müdürlüğünün 2016/27692 Esas sayılı dosyasında icra takibine başlandığını, davalı/borçlunun takibe itiraz ettiğini, takibe konu alacağın 16/07/2015 tarihinde meydana gelen trafik kazasında hasar gören araç sahibi M.N.K'a sigorta şirketi tarafından 13/08/2015 tarihinde yapılan ödemenin rücu alacağından kaynaklandığını, sigortadan alınan hasarlı aracın davacı şirket tarafından satımı için yapılan görüşmeler neticesinde 16.900 TL'ye satıldığını, neticede davacının 14.100 TL'lik bir zararının doğduğunu, hasar bedelinin kaza tespit tutanağı ve ekspertiz raporu doğrultusunda yolun bakım ve onarım çalışmalarını yürüten Karayolları Genel Müdürlüğüne rücu edilmesi zorunluluğunun doğduğunu, davalı aleyhine icra takibine girişildiğini ve neticede icra takibinin durdurulduğu belirtirek, haksız ve hukuki dayanaktan yoksun itirazın iptali, takibin devamı, haksız yapılan itirazdan dolayı davalının % 20'den az olmamak kaydıyla icra inkar tazminatına mahkum edilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. İstanbul 10. Asliye Hukuk Mahkemesi 20/11/2018 tarih ve E.2017/203, K.2018/345 sayılı kararı ile,dava konusu kazanın meydana gelmesinde davalının herhangi bir kusurunun bulunmadığını, araç sürücüsünün tam ve asli kusurlu olduğunu, davalının zararının tazmini açısından sorumluluğunun bulunmadığını belirterek, davanın reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekili istinaf isteminde bulunmuştur.

3. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi 17/05/2019 tarih ve E.2019/1413, K.2019/761 sayılı kararı ile, "*... dava dilekçesindeki ileri sürülüşe göre davacı, davalının hizmet kusuruna dayanarak rücuen talep edeceği tazminat için icra takibi başlatmış, itiraz üzerine de eldeki davayı açmıştır.*

Anayasa'nın 125/1.maddesi ile idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açık olduğu; 2577 sayılı İYUK 2-b bendinde, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan ihlal edilenler tarafından, idari yargı yerinde tam yargı davası açabileceği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla somut uyuşmazlıkta yargı yolu bakımından idare mahkemeleri görevlidir.

25/08/2017 tarih ve 30165 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 694 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 8. maddesi ile 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun 42. maddesine eklenen fıkrada; "İdari yargının görev alanına giren konularda ilamsız takip yoluna başvurulamaz" şeklinde; yine aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9. maddesi ile 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'na eklenen geçici 13. maddede; "(1) İdari yargının görev alanına giren konularda, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış ilamsız icra takipleri hakkında, talep üzerine icra müdürünce 42. maddenin üçüncü fıkrası uyarınca dosya üzerinden düşme kararı verilir ve karar alacaklıya resen tebliğ edilir. Alacaklı, düşme kararının tebliğinden itibaren yedi gün içinde şikayet yoluna başvurabilir. Düşme kararının kesinleşmesinden itibaren otuz gün içinde idari yargı merciinde dava açılabilir. Düşme talebinin reddine veya düşme kararı hakkındaki şikayetin kabulüne ilişkin karar kesinleşmeden takibe devam edilemez. (2) Birinci fıkra kapsamındaki ilamsız icra takipleri hakkında açılmış itirazın iptali veya itirazın kaldırılması davalarında talep üzerine, karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Tarafların yaptığı takip

ve yargılama giderleri ile vekalet ücreti üzerlerinde bırakılır. Bu kararın kesinleşmesi üzerine takip dosyası icra müdürlüğüne iade edilir ve takip hakkında birinci fıkra uyarınca işlem yapılır" şeklinde düzenleme yapılmıştır.

İlk Derece Mahkemesince, eldeki uyuşmazlıkla ilgili olarak15/08/2017 tarih ve 694 sayılı KHK'nın8. maddesi ile eklenen 2004 sayılı İİK'nın 42/son maddesi ile aynı KHK'nın 9. maddesi ile eklenen İİK'nın geçici 13. maddesi uyarınca işlem yapılarak açılan dava hakkında "esasa ilişkin karar verilmesine yer olmadığına" karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesinin doğru olmadığı,

Bu nedenle davacı vekilininistinaf başvurusunun HMK'nın 353/1-a-4 maddesi gereğince kabulü gerektiği gerekçesiyle mahkeme kararının kaldırılmasına..." kesin olarak karar vermiştir.

4. **İstanbul 10. Asliye Hukuk Mahkemesi 26/09/2019 tarih ve E.2019/244, K.2019/428 sayılı kararı** ile, kaldırma ilamı doğrultusunda davada esasa ilişkin karar verilmesine yer olmadığına dair karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

5. Davacı vekili,bu kez, 34 HG 6977 plakalı aracın O1 Kuzeyyol Mecidiyeköy Viyadüğü üzerinde seyir halinde iken, yolun zemininde bulunan bağlantı demirlerinin yola taşması nedeniyle bu demirlere çarpması neticesinde oluşan trafik kazası nedeniyle ödemiş olduğu zararın tam yargı davası şeklinde davalıdan tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. **İstanbul 12. İdare Mahkemesi 21/01/2020 tarih ve E.2020/12, K.2020/63 sayılı kararı** ile, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekili istinaf isteminde bulunmuştur.

7. İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Dokuzuncu İdare Dava Dairesi 08/09/2020 tarih ve E.2020/740, K.2020/711 sayılı kararı ile, istinaf yoluyla kaldırılması istenilen İdare Mahkemesi kararında kanunda sayılan kaldırma nedenlerinin bulunmadığı anlaşıldığından ve dilekçede ileri sürülen iddialar da sözkonusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediğinden başvurunun reddine kesin olarak karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun *"İlamsız takip"* başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş; "*Takip talebi ve muhtevası"* başlıklı 58. maddesinde, takip talebinin icra dairesine yazı ile veya sözlü olarak veya elektronik ortamda yapılacağına işaret edilmiş,"*Ödeme emri ve muhtevası*" başlıklı 60. maddesine göre, takip talebi üzerine icra müdürünce ödeme emri düzenleneceği belirtilmiş,Kanun'un 62-65. maddelerinde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş, 66. maddesinde, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.

9. 2004 sayılı Kanun'un "*a) İtirazın iptali*" başlıklı67. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 18/2/1965-538/37 md.)

(Değişik birinci fıkra: 17/7/2003-4949/15 md.) Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.

(Değişik: 9/11/1988-3494/1 md.) Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu; takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı; diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde yirmisinden aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahkum edilir.

İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötü niyetin sübutuna bağlıdır.

(Mülga dördüncü fıkra: 17/7/2003-4949/103 md.)

Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/11 md.) Bu Kanunda öngörülen icra inkar tazminatı, kötü niyet tazminatı ve benzeri tazminatların tespitinde, takip talebi veya davadaki talep esas alınır."

10. 2004 sayılı Kanun'un "*İcra daireleri*" başlıklı 1. maddesinin birinci fıkrasında, *"Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur"* denilmektedir.

11. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994 - 4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/10/2023 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesinin, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuru yaptığı, Kanun'un 14. maddesine göre olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğunun ileri sürülebilmesi için davanın *"tarafları, konusu ve sebebinin aynı"* olması koşulunun öngörüldüğü, buna göre; adli yargı yerinde aynı somut olay nedeniyle borçlunun itirazının iptali ile icra inkar tazminatına hükmedilmesi istemiyle; buna karşılık idari yargı yerinde rücuen tazminat davası açılmış ise de; ikinci davanın, ilk davada verilen karar doğrultusunda oluşturulduğu ve *"itirazın iptali ile icra inkar tazminatına hükmedilmesi" i*stemi yönünden görev uyuşmazlığının doğduğu kanaatine varıldığından ve sonuçta Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasındaki yolda meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası sebebiyle oluşan hasar bedelinin tahsili amacıyla yürütülen icra takibine yapılan itirazın iptali ile icra inkar tazminatına hükmedilmesi istemiyle açılmıştır.

15. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, itiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için 2004 sayılı Kanun'da iki yola başvurma olanağı tanınmış olup, bunlardan birincisi, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak, İkincisi ise 68, ek 68/a ve ek 68/b maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemektir. İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı tarafından, 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açılmıştır.

16. Yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen mahkeme ile icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının adli yargı yerinde görülmesi gerektiği açıktır.

17. Bu duruma göre, İcra ve İflas Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır. Kaldı ki davanın idarenin hizmet kusuru sonucu oluşan trafik kazasından kaynaklanan rücuan tazminat davası olarak kabulü halinde de, Uyuşmazlık Mahkemesinin yerleşik içtihatları gereği 2918 sayılı Kanun uyarınca açılan her türlü sorumluluk davalarında adli yargı görevlidir.

18. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, İstanbul 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 26/09/2019 tarih ve E.2019/244, K.2019/428 sayılı kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 26/09/2019 tarih ve E.2019/244, K.2019/428 sayılı

KARARININ KALDIRILMASINA,

16/10/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN